

כא. ואהבת לרעך כמוך וגו', פירוש הפסוק ואהבת לרעך, שמו-שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, כמוך אני ה', שאני ה' אהיה כמוך, והוא בסוד (מליס קלא) ה' צלך (י) שנתבאר בדברי מרן אלקי הבעש"ט, שכמו שאדם מתנהג למטה עם חבירו ורעו, באהבה

מקור מים חיים

אות קל"ז], כתב חז"ל, כמאמר נעים זמירות ה' צלך, שכל תנועה של אדם, כביכול השם יתברך עושה כך כנגדו, והאיך שיתנהג עם חביריו לכבוש את כעסו ולסבול הצער שעושין לו, ובפרט צדיק הדור, שסביב רשעים יתהלכון, והוא מתנהג עמהם בחסד ובזכות

(י) עיין בס' נוצר חסד פ"ד אות ד', אחר שהעתיק מסה"ק תוי"י פ' עקב דקפ"א שראוי לאדם לתת לב, כי הוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וכל תנועותיו ודיבוריו והילוכו ועסקיו, עושה רושם למעלה ונכמו שהעתיקנו לעיל בפ' נח בעמוד התפלה

ובמדות טובות, וכך יתנהג עמו מלך עליון, וכמו הצל, של תנועה שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן הוא יתברך עם האדם, וזהו ואהבת לרעך, כי כמוך אני ה', להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב:

(אולר החיים פ' קדושים דקע"ז ע"ד).

כב. בשם הבעש"ט זלה"ה פירוש הפסוק ה' צלך, והיינו כמו צלו של האדם, שכמו שהוא עשיית האדם כן הוא עשיית הצל, כך הקדוש ברוך הוא, באיזה מדה שהאדם מתנהג את עצמו, כך הקדוש ברוך הוא מתנהג את עצמו עם האדם בזה המדה, ואם האדם הולך במדת גדלות, כך השם יתברך מתנהג עם האדם, ואם הליכותיו בעניות אז השם יתברך גם כן מצמצם את עצמו כביכול, על דרך שאמר הכתוב (ישעיה נ"ז) אשכון את דכא, וממלא רצונו: (מנשר לדק פ' פינחס).

כג. הבעש"ט הקדוש וצללה"ה אמר פירוש הפסוק (מלכים קכ"א) ה' צלך, שהשם יתברך מתנהג אחר מעשיך כביכול כמו הצל שלך, שמה שאתה עושה גם הצל עושה, כן השם יתברך כביכול, צדיק גזר והקדוש ברוך הוא מקיים: (וחל משה מהלים קכ"א).

כד. לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה מאוני צדק אבני צדק וגו', מבואר לקמן פ' בהר כי העוסק במשא ומתן לשם שמים ית' הוא חביב לפני השם יתברך ביותר,

מקור מים חיים

ובאהבה וברחמים, כך עושה השם יתברך לכל העולם עבור צדיק ואיש פרטי, עכ"ל. ובס' קדושת לוי פ' בשלח ד"ה והנה ידוע וז"ל, בשם הבעש"ט, ה' צלך, כמו שהצל עושה מה שהאדם עושה, כך כביכול כמו שהאדם מתנהג למטה כך מנהיגין אותו מלמעלה, לכן אם מתנהג במדת רחמים, גם מלמעלה מרחמין עליו וכו', וכמו שאמרו (שבת דקנ"א ע"ב) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, לכך צריך האדם להתנהג במדת רחמים וטובות, ובכל המדות טובות, ויהיה שמח בחלקו, ואז גם מלמעלה יגיע לו כך, וכן הוא במדרש על פסוק ה' צלך, עכ"ל. ושם בדרוש לפורים ד"ה או יבואר וז"ל, ידוע מדברי הבעש"ט ומדברי המדרש על פסוק ה' צלך כו', דהצל עושה כל דבר שהאדם עושה, וכן כביכול אצל השם יתברך, דכל מה שאדם עושה למטה,

מערור עובדא דלעילא, ועושה הקדוש ברוך הוא דוגמתו, כשאדם עושה צדקה למטה, גורם שהשם יתברך משפיע גם כן חסד וצדקה, עכ"ל, וכן הוא שם בדרושים לחנוכה ד"ה בגמרא כל הנביאים כו'. ושם בפ' נשא, וז"ל, שהנה הבעש"ט היה מוכיח תמיד את העולם בזה הפסוק ה' צלך דהיינו כמו שהצל עושה וכו', וכן הובא שם בחלק ב' בקדושה שנייה בהגה ד"ט ע"ג ע"ש, ועוד עיין לקמן פ' ראה אות י"ג ע"ש, ועיין בס' תפארת שלמה פ' תזריע. ובס' שפת אמת למרן ז"ל לשבועות די"ז ע"ד וז"ל, בשם הבעש"ט, ה' צלך, כמו הצל שהוא לפי תנועות האדם, כך מתגלה הצל שלמעלה כפי תנועת עבודת התחתונים, עכ"ל, ועוד ע"ש במאמרים לסוכות דק"ט ע"ב.

ועם זה אפשר לדרוש סמיכת הכתובים, שאחר כך כתיב ושמרתם את כל חקויה ואת כל משפטי